

OCCUPATIONAL QUALIFICATION STANDARD

Spatial planner, level 7

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Ruumilise keskkonna planeerija, tase 7 kutsestandard on välja töötatud:

- a) Kõrghariduse vastava taseme õppekava aluseks
- b) Isikute kutsealase kompetentsuse hindamiseks

Occupational title	Level of Estonian Qualifications Framework (EstQF)
Spatial planner, level 7	7

Part A DESCRIPTION OF WORK

A.1 Description of work

Ruumiline planeerimine on aluseks keskkonna ruumilisele arengule ja teadlikule kavandamisele. Ruumilise keskkonna planeerija (edaspidi planeerija) töö eesmärgiks on riigi ja kohaliku tasandi planeeringute kaudu luua eeldused erinevaid vajadusi ja huve arvestavaks, tasakaalustatud ja kestlikuks ruumiliseks arenguks ning kvaliteetse elukeskkonna kujunemiseks.

Planeerija töötab riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuses või ruumilise planeerimise alast konsultatsiooni pakkuvas ettevõttes.

Planeerija valdab nii ruumilise planeerimise sisulist kui korralduslikku poolt. Ta on spetsialist ja protsessi juht, kes koostab asjakohase planeerimismeeskonna, selgitab välja planeerimisprotsessis erinevate osapoolte huvid, osaleb planeeringulahenduse väljatöötamises, valmistab ette ruumilist keskkonda puudutavad otsused ja vastutab planeerimislahenduse eest.

Planeerija suhtleb planeerimisprotsessi käigus nii avalikkusega (sh meediaga) kui erinevate huvigruppide esindajatega.

Planeerija mõistab ühiskonnas ja keskkonnas toimuvaid protsesse, analüüsib ruumilist keskkonda ja seda mõjutavaid tegureid.

Käesolev kutsestandard on sisendiks ruumilise keskkonna planeerimise magistritaseme õppekavale või integreerimiseks teiste magistritaseme õppekavadesse.

A.2 Tasks

A.2.1 Planeeringu tervikprotsessi ülesehitamine ja juhtimine

- Planeeringu vajaduse väljaselgitamine; selle eesmärkide, üldistusastme ja ruumilise ulatuse määratlemine;
- Keskkonnamõju strateegilise hindamise vajaduse väljaselgitamine;
- Otsustajatest, võtmeisikutest ja spetsialistidest koosneva juhtrühma moodustamine ja ülesannete jagamine;
- Planeeringu etappide määratlemine ja orienteeruva ajakava koostamine;
- Toimingute dokumenteerimine.

A.2.2 Planeeringut läbiva koostöö korraldamine huvitatud isikute ja otsustajatega ning avalikkuse kaasamine vastavalt planeeringu liigile ja eripärale

- Huvitatud isikute ja asjakohaste ametiasutuste väljaselgitamine;
- Koostöö korraldamine huvitatud isikute ja asjakohaste ametiasutustega;
- Avalikkuse kaasamine ja osapooltega suhtlemine.

A.2.3 Keskkonna eripära väljaselgitamine ja analüüsimine

1. Lähteandmete kogumine, süstematiseerimine ja analüüsimine;
2. Täiendavate uuringute vajaduse väljaselgitamine;
3. Ruumilise ja funktsionaalse struktuuri ning seoste väljaselgitamine.

A.2.4 Ruumiliste visioonide ja eesmärkide sõnastamine

1. Ühiskonna võtmetegurite ja suundumuste määratlemine ning strateegiliste dokumentide analüüs;
2. Visiooni koostamine ja ruumilise arengu eesmärkide sõnastamine.

A.2.5 Tasakaalustatud ja põhjendatud planeeringulahenduse väljatöötamise korraldamine ja lahenduse koostamine vastavalt oma erialale

1. Planeeringu lahendusvariantide koostamine
2. Planeeringu lahendusvariantide kaalumise ja valiku tegemine
3. Planeeringu koostamine

A.2.6 Planeeringu elluviimise põhimõtete ja tingimuste väljatöötamine

1. Erinevate osapoolte kohustuste määratlemine;
2. Planeeringu elluviimise tegevuskava koostamine;
3. Planeeringu ülevaatamise põhimõtete seadmine.

A.3 Work environment and specific nature of work

Planeerija töötab valdavalt siseruumides, kuid ajuti ka välitingimustes. Töö on loominguine ja periooditi vaimselt pingeline. Töökoormus võib jaotuda planeerimisprotsessi vältel ebaühtlaselt.

A.4 Tools

Planeerija kasutab oma töös tavapäraselt kontoritarkvara, CAD ja GIS tarkvara, andmebaase. Töös on vajalikud arvuti ning teised infotehnoloogilised, kommunikatsiooni- ja bürootöövahendid.

A.5 Personal qualities required for work: abilities and characteristics

Ruumiline mõtlemine, loominguilisus, innovaatus; Loogiline ja analüütiline mõtlemine; Üldistusvõime, sh olulise ja ebaolulise eristamisvõime; Otsustamisjulgus ja vastutusvõime; Koostöövõime ja suhtlemis- ning argumenteerimisoskus; Pinge- ja kriitikataluvus.

A.6 Professional preparation

Planeerijana töötaval isikul on magistritasemele vastav kõrgharidus ja ruumilise keskkonna planeerimise alane töökogemus. Sobivaimateks loetakse ruumilise planeerimise, arhitektuuri, maastikuarhitektuuri või inimgeograafia erialast haridust.

A.7 Most common occupational titles

Planeerija, ruumilise keskkonna planeerija, planeeringuspetsialist, arhitekt-planeerija, maastikuarhitekt-planeerija, geograaf-planeerija, linnaplaneerija, planeeringute nõunik.

A.8 Regulations governing profession

Planeerimisseadus

Part B COMPETENCY REQUIREMENTS

B.1 Structure of occupation

Ruumilise keskkonna planeerija, tase 7 kutse saamiseks on vaja tõendada kõik kutsestandardis kirjeldatud kompetentsid (B.2.1-B.2.7).

B.2 Competences

MANDATORY COMPETENCES

B.2.1 Planeeringu tervikprotsessi ülesehitamine, juhtimine	EstQF Level 7
Tegevusnäitajad: 1. Lähtudes avalikust huvist ja väärtustest ning erinevate ühiskonnagruppide ootustest ja osapoolte huvidest selgitab välja planeeringu vajaduse ning määratleb selle eesmärgid, üldistusastme ja ruumilise ulatuse. Arvestab kehtivate õigusaktidega. Sõnastab planeeringu esialgsed lähteseisukohad. 2. Selgitab välja keskkonnamõju strateegilise hindamise vajaduse, pidades silmas planeeringu ala ja ümbruse eripära, planeeringu eesmärgi ja eripära ning sellest tulenevalt eeldatava mõju olulisust ja ulatust. 3. Lähtudes planeeringu eripärast moodustab planeeringu koostamiseks pädevatest spetsialistidest koostöövõimelise planeerimismeeskonna, koordineerib tööd ja loob meeskonnatöö jaoks vajaliku õhkkonna, jaotab tööülesanded asjakohaselt ja õiglaselt. 4. Lähtudes planeeringuala asukohast, planeeringu liigist, üldistusastmest ja keerukusest määratleb planeeringu etapid ja koostab orienteeruva ajakava. 5. Dokumenteerib menetlustoimingud vastutustundlikult ja piisavas mahus. Teadmised: 1) Eesti planeerimissüsteem ja -põhimõtted; 2) planeeringute liikide eripära, sh eesmärgid, võimalused ja omavahelised seosed ja kooskõla; 3) haldusmenetlus ja asjaajamiskord; 4) planeeringu eripärast tulenev valdkondade sidusus; 5) meeskonna koostamise ja töö korraldamise põhimõtted; 6) projekti juhtimise põhimõtted.	
B.2.2 Planeeringut läbiva koostöö korraldamine huvitatud isikute ja otsustajatega ning avalikkuse kaasamine vastavalt planeeringu liigile ja eripärale	EstQF Level 7
Tegevusnäitajad: 1. Selgitab välja huvitatud isikute ja asjakohaste ametiasutuste ringi, eesmärgiga saavutada võimalikult laiapõhjaline ja tasakaalustatud kokkulepe. 2. Korraldab koostöö avalikkuse, huvitatud isikute ja asjakohaste ametiasutustega, kasutades selleks sobivaid koostöövorme. Algatab suhtlemist ja kuulab ära osapooled. Hangib, haldab ja jaotab planeeringu koostamiseks vajalikku teavet. 3. Tutvustab ja põhjendab planeeringu eesmärgi ja lahendusi arusaadavalt ja erapooletult. Nõustab osapooli, tagab teabe kättesaadavuse ning oskab planeeringu eesmärgist tulenevalt välja tuua olulisemaid arutluse punkte. Kasutab lähtuvalt planeeringu liigist ja eripärast erinevaid kaasamise meetodeid ja suhtlemistehnika. Korrigeerib vajadusel planeeringu lahendust ja protsessi. Teadmised: 1) suhtlemise ja kaasamise meetodid; 2) erinevad suhtlusvahendid (sh massimeediakanalid); 3) erinevad esitlustehnikad, nende kasutamise põhimõtted.	
B.2.3 Keskkonna eripära väljaselgitamine ja analüüsimine	EstQF Level 7
Tegevusnäitajad: 1. Kogub ja analüüsib erinevaid teabeallikaid (nt andmekogud jms) kasutades süsteemselt asjakohaseid andmeid, lähtudes planeeringu üldistusastmest, planeeringualast, asukohast ja eripärast. Selgitab välja edasises tegevuses olulised vajadused, võimalused, õiguslikud ja kokkuleppelised piirangud. Toob välja majandusliku, sotsiaalse, kultuurilise keskkonna ning loodusliku ja ehitatud keskkonna eripära. 2. Selgitab koostöös erinevate erialaspetsialistidega välja täiendavate uuringute vajaduse ja selle rakendatavuse planeeringus. 3. Selgitab erialaspetsialistide kaasabil välja planeeringuala eripärast tulenevalt ruumilise struktuuri (ehitatud ja looduslik keskkond) ja kasutusfunktsioonid ning nende omavahelised seosed. Teadmised: 1) teabe analüüsimeetodid, järelduste tegemise põhimõtted; 2) ruumianalüüs (sh asustusstruktuuriline, arhitektuurne, maastikuarhitektuurne analüüs) ja teooriad ning analüüsimeetodid;	

3) loodus-, inim- ja linnageograafia alused; 4) kultuurilise, sotsiaalse ja majandusliku konteksti mõistmine.	
B.2.4 Ruumiliste visioonide ja eesmärkide sõnastamine	EstQF Level 7
Tegevusnäitajad: - Analüüsib strateegilisi dokumente, ühiskonna võtmetegureid ja suundumusi, selgitamaks nende mõju planeeringualale. - Koostöös planeerimismeeskonna ning huvitatud osapool(t)ega sõnastab ja/või visualiseerib lähteseisukohtade alusel visiooni, genereerides uusi ideid ja lähenemisviise. Töötab välja ja sõnastab ruumilise arengu eesmärgid. Teadmised: - üleilmsed arengud ja ühiskonna suundumused; - pikaajalise arengu strateegiad ja kavandamise meetodid; - ruumi kasutamise ja kavandamise erinevad strateegiad ja nende visualiseerimise meetodid; - üldised teadmised ja nende seosed kõikidest sidusvaldkondadest, mis mõjutavad planeeringuvisiooni (näiteks majandus, kultuur, ökoloogia, taristu jms) ja nende seosed; - ühiskonnakorralduse põhimõtted.	
B.2.5 Tasakaalustatud ja põhjendatud planeeringulahenduse väljatöötamise korraldamine ja lahenduse koostamine vastavalt oma erialale	EstQF Level 7
Tegevusnäitajad: - Koostab koos planeerimismeeskonnaga visioonist lähtuvad ja koha eripära arvestavad ruumilised lahendusvariandid (arvestades nii ruumilise kui ka ajalise mõõtmega). Lahendusvariantide koostamisel analüüsib ruumi kvaliteeti, sh avalikku ruumi ja sidusvõrgustikke (mh rohe- ja transpordivõrgustik), maakasutust ning ehitamise ja arendamise võimalusi. - Koostöös otsustaja ja huvitatud osapooltega analüüsib lahendusvariante ning teeb ettepaneku sobivaima kasuks. Hindab ja võrdleb lahendusvariantide mõju majanduslikule, sotsiaalsele, kultuurilisele, looduslikule ja ehitatud keskkonnale. - Eelnevate otsuste alusel töötab koos planeerimismeeskonnaga välja tervikliku ja põhjendatud planeerimisettepaneku, lähtudes muuhulgas avalikust huvist ja väärtustest. Teadmised: - ruumilise keskkonna kavandamise ja arendamise teooriad; - ruumilise kompositsiooni alused ja teadmised ruumikvaliteedi kohta; - planeeringu graafilised väljendusviisid; - planeeringu tekstilise osa struktuur ja sisu; - planeeringu vormistamise nõuded.	
B.2.6 Planeeringu elluviimise põhimõtete ja tingimuste väljatöötamine	EstQF Level 7
Tegevusnäitajad: - Määratleb ja sõnastab erinevate osapoolte asjakohased kohustused (vajadusel lepingulised). - Koostab planeeringu tegevuskava ja/või rakendusjärgkorra, arvestades kohalikke olusid ning elluviimise tehnilisi ja majanduslikke võimalusi. Seab edaspidise planeerimise ja/või projekteerimise tingimused ja kaalutluspõhimõtted, lähtudes otstarbekusest, jätkusuutlikkusest, heast haldustavast ja loogilisest arengust. Seab planeeringu elluviimise tulemuslikkuse tegevusnäitajad. - Määrab planeeringu ülevaatamise põhimõtted (sh vajadusel ajaperioodi), lähtudes eeldatavatest arengutest. Teadmised: - riigi ja kohaliku omavalitsuse strateegiliste dokumentide omavahelised seosed; - riigi ja kohaliku omavalitsuse ülesanded planeeringu elluviimisel; - lepinguliste suhete olemus planeeringu elluviimiseks vajalike lepingute ja kokkulepete sõlmimisel; - arendustegevuse etapilisus; - planeeringu elluviimise tulemuslikkuse hindamiseks ja ülevaatamiseks olulised näitajad (sh statistilised).	

RECURRING COMPETENCES

B.2.7 Ruumilise keskkonna planeeri, tase 7 kutset läbiv kompetents	EstQF Level 7
Tegevusnäitajad:	

1. Koordineerib tulemuslikult planeerimismeeskonna tööd ja juhib eesmärgipäraselt ning loovalt planeeringu koostamise protsessi.
2. Tasakaalustab erinevaid huvisid läbi mõistmise, kuidas üksiknähtus on suurema süsteemi osa. Jõuab oma järeldustes keerukate probleemide tuumani.
3. Arvuti kasutamise oskused: arvuti- ja internetikasutamise põhitõed (sh internetiturvalisus, koostöö internetis) teksti- ja tabelitöötlus, esitluste koostamine ja andmebaaside kasutamine (vt. lisa 1 Arvuti kasutamise oskused). Lisaks on teadlik ja kasutab oma töös erialaseid programme, veebi- ja mobiiltelefonirakendusi.
4. Väljendab ennast selgelt ja arusaadavalt nii suulises kui kirjalikus suhtluses.
5. Valdab nii kõnes kui kirjas riigikeelt tasemel C1 (vt. lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused).

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

Part C GENERAL INFORMATION AND ANNEXES

C.1 Information concerning compilation and certification of occupational qualification standard and reference to classification of occupations

1. ID of occupational qualification standard in register of occupational qualifications	22-19062017-1.4/2k
2. Occupational qualification standard compiled by:	Maila Kuusik, Eesti Planeerijate Ühing Mart Hiob, Eesti Maastikuarhitektide Liit Pille Metspalu, Hendrikson ja Ko OÜ Ülle Kadak, Eesti Planeerijate Ühing Tõnu Laigu, Eesti Arhitektide Liit Marje-Ly Rebas, Eesti Linnade Liit Tavo Kikas, Rahandusministeerium Toomas Tammis, Eesti Kunstiakadeemia
3. Occupational qualification standard approved by:	Architecture, Geomatics, Construction and Real Estate
4. No. of decision of Sectoral Council	7
5. Date of decision of Sectoral Council	19.06.2017
6. Occupational qualification standard valid until	18.04.2022
7. Occupational qualification standard version no.	2
8. Reference to International Standard Classification of Occupations (ISCO 08)	2164 Town and Traffic Planners
9. Reference to European Qualifications Framework (EQF)	7

C.2 Occupational title in foreign language

English:	land use planner, urban planner, city planner, town planner, regional planner, environmental planner
English:	Spatial planner, level 7
German:	Raumplaner, Regionalplaner, Stadtplaner, Landschaftsplaner
Russian:	градостроительный проектировщик , градостроительный планировщик, территориальный планировщик

C.3 Annexes

Lisa 1 [Arvuti kasutamise oskused](#)

Lisa 2 [Keelte oskustasemete kirjeldused](#)